



עת"א 43801/02/15 - איציק בינאשוילי, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

29 מרץ 2015

עת"א 43801-02-15 בינאשוילי נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

העותר
איציק בינאשוילי, ת"ז 036097178
ע"י עו"ד נאג'י עאמר (סנגוריה ציבורית)

נגד
המשיבים

1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
ע"י היעוץ המשפטי של שב"ס
2. מדינת ישראל
ע"י פרקליטות פלילית מחוז חיפה

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר נגד החלטת הממונה על עבודות שירות, המורה על הפקעת עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר במתקן כליאה.

העותר מרצה עונש מאסר של 6 חודשי מאסר, אשר נפסק כי ירצה אותו בעבודות שירות החל מיום 24.2.14 (ת"פ 1368-10-12 של בימ"ש השלום בקריות). ביום 11.12.14 נעצר העותר בגין חשד למעורבות באירוע אחר וביום 21.12.14 הוגש נגדו כתב אישום לבימ"ש השלום בקריות (ת"פ 42167-12-14) והעותר שהה במעצר עד ליום 26.1.15, מועד בו נתמלאו התנאים שנקבעו בהחלטת שחרורו לחלופת מעצר בית מלא בבית אמו. במהלך מעצרו בבית מעצר קישון נערך לעותר שימוע והמשיב החליט כי לאור התנהלותו במהלך ריצוי עבודות השירות ולאור היותו במעצר, יש להפסיק את עבודות השירות.

העותר טוען כי הליך השימוע טרם הפסקת עבודות השירות נעשה לו עת שהיה במעצר מבלי שהוסבר לו כי מדובר בשימוע הקשור לעבודות השירות. כן נטען כי העותר לא קיבל כל מסמך המתעד את הליך השימוע. נטען כי ההחלטה להפסיק מנהלית את עבודות השירות ולהורות על ריצוי יתרת העונש במאסר במתקן כליאה הינה בלתי סבירה, בלתי מידתית ומתעלמת משיקולים שהיה על המשיב לקחת בחשבון. נטען כי הליך השימוע שבוצע לעותר הינו פגום ולא נבדק אם העותר מעוניין בייצוג משפטי, תוך פגיעה בזכויות העותר. נטען כי נוכח העובדה שהעותר היה במעצר בעת קיום הליך השימוע, היה על המשיב לפנות לסנגורו של העותר וליידע אותו בדבר הכוונה לערוך לעותר הליך שימוע. נטען כי



משמעות כליאתו של העותר הינה ביטול מעצר הבית בו הוא נמצא בגין ההליך החדש. עוד נטען כי השימוע בוצע כאשר העותר היה במעצר ממשי ובשלב מסוים העותר שוחרר למעצר בית בתיק החדש ולכן הנסיבות שהיו בעת קיום הליך השימוע הראשוני השתנו ויש לקיים הליך שימוע נוסף. נטען כי גם עמדת עובד השירות עשויה להשתנות בשינוי נסיבות שכזה ולכן יש לתת לו הזכות להשמיע עמדתו לאחר ששוחרר למעצר בית. כן נטען כי אילו המשיב היה מאפשר לעותר להשמיע את דבריו בצורה הוגנת, העותר היה מבקש שהות כדי לפנות לביהמ"ש להתיר לו לצאת ממעצר הבית לצורך ביצוע עבודות השירות.

עוד טוען העותר כי שהה במעצר ממשי במסגרת התיק החדש במשך 48 ימים, כאשר יתרת עבודות השירות שנותרה לו לבצע הינה 44 ימים. נטען כי יש להחשיב ימי מעצרו כימי ריצוי עונש המאסר בתיק הקודם ולכן יש לקבוע כי לא נותר לעותר ימי מאסר לריצוי בגין עבודות השירות. לחילופין נטען כי יש לקבוע כי החלטת המשיב להורות על מאסרו של העותר ללא קיומו של הליך שימוע נאות הינה החלטה בלתי סבירה ובלתי מידתית ואינה מאפשרת לעותר למצות את ההליכים טרם הפסקת עבודות השירות.

המשיב טוען כי מתחילת עבודות השירות התאפיינה תקופת הריצוי בהיעדרויות רבות ללא אישור ותפקוד לקוי. לעותר נערכו 3 שיחות בירור ואזהרה בתאריכים 25.5.14, 22.7.14 ו-19.10.14 לעניין התנהגותו האלימה ותפקודו הלקוי. על אף הבטחותיו ועל אף הזדמנויות שניתנו לו המשיך העותר בהיעדרויות ותפקוד לקוי. בתאריך 5.9.14 התקבל מכתב מפורט מהמעסיק בדבר תוקפנותו ומעורבותו של העותר בקטטה עם עובד שירות אחר. בשיחת הבירור שנערכה לו טען שהגן על עצמו ושוב ניתנה לו הזדמנות לסיים את ריצוי עבודות השירות, אך הוא הועבר לאזור עכו בשל היותו בצו הרחקה על ידי המשטרה מנהריה. בתאריך 12.12.14 נעצר העותר על ידי המשטרה ובתאריך 31.12.14, בהיותו עצור בקישון, שונה סטאטוס מעצרו למעצר עד תום ההליכים. בשל התנהגותו ותפקודו הלקויים ולאור העובדה שנמצא בתנאי מעצר שאינם מאפשרים המשך ריצוי מאסרו בעבודות שירות, נערך לו שימוע בבית מעצר קישון. במהלך השימוע הובאו בפניו העובדות והנימוקים בדבר תפקודו הלקוי והעובדה שנמצא בתנאים שאינם מאפשרים המשך ריצוי מאסר בעבודות שירות ולכן המליץ עורך השימוע על הפסקה מנהלית. בתאריך 18.1.15 החליט מפקד המחוז על הפסקה מנהלית וריצוי המאסר בבית סוהר. בתאריך 26.1.15 השתחרר העותר למעצר בית מלא. נטען כי מאחר שהעילות להפסקה המנהלית לא השתנו והעותר עדיין נמצא במעצר ובתנאים שאינם מאפשרים המשך ריצוי בעבודות שירות ומאחר שגם כיום לא השתנה סטאטוס מעצרו ובהתחשב בהתנהלותו במהלך ריצוי עבודות השירות, החלטת הממונה מתבקשת על פי חוק העונשין ויש לדחות את העתירה.

דין והכרעה בעתירה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוגשו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לקבל את העתירה במובן זה שעניינו של העותר יוחזר אל המשיב אשר יבצע לעותר שימוע נוסף במסגרתו תינתן לעותר ההזדמנות לטעון טענותיו בדבר שינוי הנסיבות מאז עריכת השימוע הקודם ולהיות מיוצג על ידי עורך דין.

מהמסמכים שהוגשו לעיוני עולה כי ביום 4.1.15 נערך גיליון שימוע לעובד השירות בו פורטו העובדות והנימוקים לשימוע שנערך לעותר וביום 5.1.15 נערך לעותר השימוע במסגרת מעצרו בבית מעצר קישון על ידי מפקד בית המעצר. המשיב לא המציא זימון לשימוע שנמסר לעותר מבעוד מועד לפני עריכת השימוע ונראה כי השימוע נערך לעותר ללא הודעה



מוקדמת מספיקה על מנת לאפשר לו להיערך לשימוע, כדי שיוכל לטעון טענותיו ולהשיג ייצוג משפטי, אם רצונו בכך. בנסיבות אלו, נראה כי נפל בעריכת השימוע פגם המצדיק התערבות. על כן, ולו רק לשם שמירה על מראית פני הצדק, על המשיב לערוך לעותר שימוע נוסף, אשר אליו יוזמן מראש ותהיה לו האפשרות להכין טענותיו וכן ייצוג משפטי, אם רצונו בכך.

אדגיש כי לטעמי לא היתה חובה על שב"ס לפנות לב"כ העותר, המייצגו בהליך המעצר, ולהודיעו כי מתקיים שימוע בהמסגרת הליך של הפקעת עבודות שירות. זאת במיוחד בשים לב להוראות סעיף 18 לחוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו - 1995, אשר לא קובע זכאות לייצוג ע"י סניגור ציבורי בהליכים בפני הממונה על עבודות השירות. **אדגיש, לעניין זה, כי לטעמי טוב היה עושה המחוקק לו היה מבהיר בחוק הסניגוריה הציבורית, או בדבר חקיקה אחר, את עקרון המשכיות הייצוג במסגרת ההליך הפלילי ככזה המשליך גם על הליכים מנהליים ואחרים הנגזרים וממשיכים את ההליך הפלילי, ובמיוחד הליכים שתוצאתם עלולה להיות ריצוי בפועל של מאסר ממשי במתקן כליאה. שב"ס גם יעשה נכון אם בטופס הזימון לשימוע (אשר במקרה שפני כלל לא נמסר לעותר) יוסיף, בהמשך לאמור בסעיף המבהיר על הזכות להיות מיוצג בשימוע, ולמען הזהירות, גם הבהרה על הזכותו של עובד השירות לפנות לסניגוריה הציבורית כדי שתיבחן זכאותו לייצוג. אלא שלעת הזאת אין בחוק הוראה מסוג זה.**

יצוין כי אמנם מהמסמכים שהוצגו לביהמ"ש עולה כי העותר לא ביצע את עבודות השירות באופן רציף ואף נעדר לא פעם מעבודות השירות, לעיתים ללא אישורים, וכן נקלע למריבות ולאירועים אלימים במהלך ריצוי עבודות השירות, אירועים אשר על פניהם נראה כי הם מצדיקים את הפסקת עבודות השירות. עם זאת, גם לאחר אירועים אלה נערכו לעותר שימועים וניתנה לו ההזדמנות להשלים את ריצוי יתרת העונש בעבודות שירות ונראה כי הגורם העיקרי להחלטת הפסקת עבודות השירות היה מעצרו בתיק נוסף והעובדה שלכאורה עבר עבירה נוספת בתקופת ריצוי עבודות השירות וכן העובדה שלכאורה אינו יכול להמשיך ולבצע את עבודות השירות מאחר שהוא עצור. מאחר שחלק מנסיבות אלה השתנו ומאחר שביהמ"ש בתיק הנוסף קבע בהחלטה מיום 10.3.15 כי ככל שיתאפשר לעותר (המבקש שם) לרצות את עונשו בתיק האחר בעבודות שירות ויידרש שינוי תנאי השחרור בתיק החדש, התיק החדש לא יהווה מכשול לכך, כפי שהסכימו בפניו ב"כ הצדדים, נראה כי גם מטעם זה יש מקום לערוך לעותר שימוע נוסף, במסגרתו תינתן לו ההזדמנות לטעון טענותיו לעניין שינוי הנסיבות ולהיות מיוצג על ידי בא כוחו.

אשר על כן, לאור האמור לעיל, בנסיבות אלה, מאחר ונראה כי בהליך השימוע שבוצע לעותר נפל פגם ולעותר לא ניתנה ההזדמנות להכין טענותיו לשימוע ולהשיג יעוץ וייצוג משפטי, אני מורה למשיב לערוך לעותר שימוע נוסף במסגרתו ישקול המשיב את שינוי הנסיבות שחל מאז השימוע הקודם ותינתן לעותר ההזדמנות להכין טענותיו ולהיות מיוצג. **ואדגיש כי במקרה שבפני הפגם באופן בו נערך השימוע אינו בכך ששב"ס לא פנה לסניגור והודיעו על ההליך, אלא בכך שלא ניתנה לעותר ההזדמנות ברת-מימוש לפנות בעצמו לבא כוחו ולבקשו להתייצב לשימוע כדי לייצגו.**

אבהיר עוד כי לגופו של עניין אינני מביע כל עמדה. עורך השימוע יזמן את העותר באמצעות בא כוחו, ישמע טענותיו וייתן המלצתו למפקד המחוז לפי מיטב שיקול דעתו. מפקד המחוז ישקול את המלצות עורך השימוע ויחליט בהתאם לסמכותו, ולאחר שישקול את כל הנסיבות. ככל שההחלטה שתתקבל לא תהיה לרוחו של העותר - שמורות לו זכויותיו.



ניתן היום, ט' ניסן תשע"ה,
29 מרץ 2015, במעמד
העותר, ב"כ העותר וב"כ
המשיבים.

ר' שפירא, ס. נשיא